

Sygn. akt IVU 1142/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 listopada 2017 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu - IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Joanna Janiszewska-Ziołek

Protokolant st. sekr. sądowy Marzenna Śliwa

po rozpoznaniu w dniu 16 listopada 2017 r. w Toruniu

sprawy **A. T.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.

o wysokość świadczenia

na skutek odwołania A. T.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w T.

z dnia 5 czerwca 2017 r. nr (...)

oddala odwołanie.

/-/SSO Joanna Janiszewska-Ziołek

Sygn. akt: IVU 1142/17

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 5 czerwca 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. poinformował A. T., że wysokość jej emerytury została ustalona w sposób prawidłowy i zgodnie z obowiązującymi przepisami.

W uzasadnieniu zajętego stanowiska organ rentowy wskazał, że ubezpieczona od 1 października 1990 r. miała prawo do wcześniejszej emerytury i równocześnie kontynuowała zatrudnienie. Następnie, w dniu 4 stycznia wystąpiła z wnioskiem o przyznanie świadczenia w związku z ukończeniem powszechnego wieku emerytalnego oraz przepracowaniem co najmniej 30-miesięcy po przyznaniu wcześniejszej emerytury. Decyzją z 17 stycznia 2008 r. organ rentowy dokonał przeliczenia świadczenia od 1 stycznia 2008 r. Wysokość emerytury została obliczona w następujący sposób:

- składnik emerytury wynoszący 24% kwoty bazowej stanowiła kwota bazowa obowiązująca w dniu nabycia uprawnień do nowej emerytury, tj. 1 stycznia 2008 r.:

$24\% \times 2.059,92 = 494,38 \text{ zł}$

- składnik emerytury przysługujący za okresy składkowe i nieskładkowe stanowiła podstawa wymiaru poprzedniego świadczenia z uwzględnieniem waloryzacji:

$$(721 \times 1,3\%) : 12 \times 3.829,88 = 2.991,52 \text{ zł}$$

$$(6 \times 0,7\%) : 12 \times 3.829,88 = 13,40 \text{ zł}$$

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynosił 344,67% i do obliczenia emerytury został ograniczony do 250,00%. Łączna wysokość świadczenia na dzień 1 stycznia 2008 r. wyniosła 3.499,30 zł.

Organ rentowy podał również jak kształtowała się wysokość emerytury i podstawy wymiaru świadczenia, w wyniku kolejnych waloryzacji w okresie od 1 marca 2008 r. do

1 marca 2017 r. Wskazał, że od marca 2017 r. wysokość świadczenia ubezpieczonej wynosi miesięcznie 4.649,04 zł brutto + dodatek pielęgnacyjny w kwocie 209,59 zł. Po potrąceniu zaliczki na podatek w kwocie 430,00 zł oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne w łącznej kwocie 418,41 zł miesięczna kwota świadczenia od wypłaty wynosi 4.010,22 zł netto miesięcznie.

A. T. złożyła odwołanie od powyższego pisma, wnosząc o zwiększenie jej świadczenia emerytalnego z tytułu stażu pracy w kwocie 4.538 zł w stosunku miesięcznym oraz zobowiązanie organu rentowego do zapłaty zaległych kwot od dnia 1 stycznia 2008 r.

W uzasadnieniu swego stanowiska A. T. wskazała, że systematycznie monitowała organ rentowy, by podjął czynności w zakresie rozliczenia jej stażu pracy.

W odpowiedzi uzyskała informację, że staż pracy został rozliczony decyzją z dnia 17 stycznia 2008 r. Decyzja ta była dla ubezpieczonej nieczytelna, dlatego zażądała udokumentowania sposobu naliczenia. Pismem z dnia 5 maja 2017 r. organ rentowy przekazał jej informację, że do przeliczenia stażu nie ustalono bazy tzw. stażowej, lecz zastąpiono ją kwotą podstawy wymiaru po rewaloryzacji od 1 marca 2006 r. w kwocie 3.829,88 zł. Zdaniem A. T. w sposób rażąco zaniża to jej świadczenie emerytalne.

W dalszej kolejności ubezpieczona podała prawidłowy - w jej ocenie - sposób ustalenia bazy stażowej oraz należnej kwoty z tytułu stażu pracy. Wskazała, że baza stażowa jest wynikiem przeliczenia bazy socjalnej - w przypadku ubezpieczonej na dzień złożenia wniosku, tj. 1 stycznia 2008 r., jest to kwota 2.059,92 zł x 250% (wskaźnik wysokości podstawy wymiaru po zalimitowaniu). Łącznie daje to kwotę 5.149,80 zł. Staż pracy powinien zostać naliczony w sposób:

a) dla okresu składkowego:

$$(721 \text{ miesięcy} \times 1,30) / 12 \text{ miesięcy} \times 5.150 \text{ zł} = 4.022 \text{ zł}$$

b) dla okresu nieskładkowego:

$$(6 \text{ miesięcy} \times 0,70) / 12 \text{ miesięcy} \times 5.150 \text{ zł} = 180 \text{ zł}$$

Prawidłowe przeliczenie należnego świadczenia w decyzji z dnia 17 stycznia 2008 r. powinno być zatem następujące:

1. 24% kwoty bazowej (2.059,52 zł) = 494,38 zł

2. okresy składkowe stażu pracy = 4.022 zł

3. okresy nieskładkowe = 180 zł

Razem = 4.696,38 zł

Z powyższych obliczeń wynika, że świadczenie emerytalne według wyliczenia organu rentowego (3.499,30 zł) zostało zaniżone o kwotę 1.197,08 zł - co wynikało z pominięcia obowiązku doliczenia przepracowanych dalszych lat po przejściu na emeryturę w wieku ustawowym. Ubezpieczona podkreśliła przy tym, iż wcześniejsze decyzje o przejściu

na emeryturę nie mogą ograniczać jej uprawnienia do skorzystania z nowelizowania przepisów wydanych po dacie uprzednio wydanych decyzji skoro staż pracy w pełnym jego wymiarze nie był liczony.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS Oddział w T. podtrzymał stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji i jednocześnie wniósł o odrzucenie odwołania, a w przypadku nieuwzględnienia wniosku – o jego oddalenie.

W uzasadnieniu swego stanowiska organ rentowy wyjaśnił, że pismem z dnia 5 maja 2017 r. poinformował ubezpieczoną jakie okresy ubezpieczenia zaliczono do wysokości stażu pracy, ile wyniósł łączny staż pracy, tj. 60 lat, 7 miesięcy i 23 dni okresów składkowych i nieskładkowych oraz w jaki sposób wyliczono wysokość świadczenia ustalonego decyzją z dnia 17 stycznia 2008 r. Wobec zastrzeżeń ubezpieczonej zawartych w piśmie z dnia 23 maja 2017 r. organ rentowy pismem z dnia 5 czerwca 2017 r. poinformował, że wysokość jej emerytury ustalona została w prawidłowy sposób, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Organ rentowy wskazał, że A. T. pismo z dnia 17 lipca 2017 r. zatytułowane „pозew” złożyła bezpośrednio w sądzie. Postanowieniem z dnia 19 lipca 2017 r. Sąd Okręgowy w Toruniu stwierdził swą niewłaściwość i przekazał sprawę organowi rentowemu. „Pozew z dnia 17 lipca 2017 r.” wpłynął do organu rentowego w dniu 14 sierpnia 2017 r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona A. T. urodziła się (...)

Okoliczność bezsporna.

Decyzją z dnia 23 lutego 1983 r. organ rentowy przyznał A. T. prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym od 1 stycznia 1983 r. Podstawę wymiaru emerytury stanowiła kwota 2.890,25 zł, tj. przeciętny miesięczny zarobek z kolejnych

24 miesięcy zatrudnienia w okresie od stycznia 1982 r. do grudnia 1983r., a organ rentowy uznał za udowodnione 35 lat zatrudnienia w Polsce Ludowej. Emerytura łącznie ze wzrostami i dodatkami wyniosła 21.636,16 zł, co dawało współczynnik waloryzacyjny w wysokości 0,7465%.

Dowód: - decyzja z 23.02.1983 r. – k. 56 – 57 akt rentowych (plik II).

Po przyznaniu emerytury A. T. kontynuowała zatrudnienie, dlatego kolejnymi decyzjami organ rentowy dokonywał przeliczenia świadczenia z uwagi na doliczanie stażu pracy.

Dowód: - decyzja z dnia 24.11.1983 r. – k. 74 – 75 akt rentowych (plik II),

- decyzje przeliczeniowe – k. 88 – 90, k. 96, k. 99 akt rentowych (plik II).

W dniu 7 stycznia 1991 r. A. T. złożyła wniosek o emeryturę z tytułu osiągnięcia powszechnego wieku emerytalnego.

Decyzją z dnia 25 lutego 1991 r. organ rentowy przyznał ubezpieczonej prawo do emerytury od 1 października 1990 r. Podstawa wymiaru emerytury wynosiła 4.480,710 zł. Do jej ustalenia przyjęto przychód od którego obliczono i opłacono składki z ostatniego roku kalendarzowego, tj. od dnia 1 stycznia 1990 r. do 31 grudnia 1990 r. oraz wskaźnik wysokości przychodu w wysokości 344,67%. Organ rentowy uznał za udowodnione 42 lata ubezpieczenia. Przy ustaleniu wysokości świadczenia uwzględniono 100% podstawy wymiaru do 3.000 zł, tj. kwotę 3.000 zł oraz 55% podstawy wymiaru ponad 3.000 zł, tj. kwotę 2,462,741 zł. Do emerytury przysługiwał też wzrost w wysokości 22% podstawy wymiaru z tytułu ponad 20-letniego okresu ubezpieczenia, tj. kwota 985,756 zł. Emerytura łącznie ze wzrostami i dodatkami wyniosła 3,451,497 zł, co dawało wskaźnik indywidualnego wymiaru świadczenia w wysokości 77,03%. Wysokość emerytury po waloryzacji od 1 lutego 1991 r. wynosiła 4.067,731 zł. Do emerytury przysługiwał nadto dodatek pielęgnacyjny w kwocie stanowiącej 30% najniższej emerytury.

Dowód: - wniosek z 19.11.1981 r., k. – 1 akt rentowych (plik II),

- decyzja z dnia 25.02.1991 r. – k. 12 – 13 akt rentowych (plik III), k. 46 akt rentowych (plik IV), k. 9 akt sądowych.

Kolejnymi decyzjami organu rentowego wysokość świadczenia była przeliczana i waloryzowana zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Dowód: - decyzje przeliczeniowe – w aktach rentowych (plik III), k. 17, k. 35 – 36, k. 39,

k. 46 – 47, k. 59, k. 77 – 78, k. 91 akt rentowych (plik III),

k. 103, k. 108, 114 – 115, k. 119, k. 123 akt rentowych (plik III),

- decyzje waloryzacyjne – k. 20, k. 62, k. 81 – 82, k. 92, k. 105, k. 109 akt rentowych

(plik III).

W dniu 4 stycznia 2008 r. A. T. złożyła wniosek o zwiększenie świadczenia emerytalnego z tytułu zmiany stażu pracy, a także przeliczenie emerytury w części dotyczącej 24% kwoty bazowej (tzw. części socjalnej).

Decyzją z dnia 17 stycznia 2008 r. organ rentowy przyznał ubezpieczonej prawo do emerytury od 1 stycznia 2008 r. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto podstawę wymiaru wcześniej przyznanej emerytury, przy czym wskaźnik wysokości podstawy wymiaru został ograniczony do 250%. Podstawa wymiaru obliczona poprzez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru przez kwotę bazową, tj. 717,16 złotych, wyniosła 1.792,90 złotych, zaś po waloryzacji od 1 marca 2006 r. - 3.829,88 zł. Do ustalenia wysokości emerytury organ rentowy przyjął 60 lat i 1 miesiąc okresów składkowych oraz 6 miesięcy okresów nieskładkowych. Przy ustaleniu wysokości emerytury uwzględniono:

- do obliczenia składnika emerytury, przysługującego za okresy składkowe i nieskładkowe – podstawę wymiaru wcześniej przyznanej emerytury, w wysokości uwzględniającej waloryzację do 1 stycznia 2008 r.;

- do obliczenia składnika emerytury wynoszącego 24% kwoty bazowej, kwotę bazową obowiązującą od 1 stycznia 2008 r., tj. w dniu nabycia prawa do emerytury ($24\% \times 2.059,92 \text{ zł} = 494,38 \text{ zł}$).

Emerytura obliczona z uwzględnieniem wszystkich powyższych danych wyniosła 3.499,30 złotych brutto, tzn. 2.992,56 złotych do wypłaty (netto) miesięcznie. Do emerytury przysługiwał dodatek pielęgnacyjny w kwocie 153,19 zł.

Dowód: - decyzja z dnia 17.01.2008 r. – w aktach rentowych (plik III), k. 47 – 48 akt

rentowych (plik IV), k. 5 – 6 akt sądowych,

- wniosek – w aktach rentowych (plik III).

Kolejnymi decyzjami organu rentowego wysokość świadczenia była waloryzowana zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Od marca 2017 r. wysokość świadczenia wynosiła miesięcznie 4.649,04 zł brutto plus dodatek pielęgnacyjny w kwocie 209,59 zł. Po potrąceniu zaliczki na podatek w kwocie 430,00 zł oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne w łącznej kwocie 418,41 zł miesięczna kwota świadczenia od wypłaty wynosi 4.010,22 zł netto miesięcznie.

Dowód: - decyzje waloryzacyjne – w aktach rentowych (plik III).

W dniu 22 sierpnia 2016 r. ubezpieczona złożyła wniosek o ponowne ustalenie wysokości świadczenia przy uwzględnieniu zarobków z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniom społecznym, stażu pracy w wymiarze 60 lat

i 1 miesiąca oraz od kwoty bazowej obowiązującej w dacie złożenia wniosku.

W piśmie z dnia 1 września 2016 r. organ rentowy poinformował ubezpieczoną, że nie spełnia warunków do ponownego ustalenia pobieranej emerytury zgodnie z art. 110a ustawy emerytalnej, ponieważ nie przedłożyła zarobków objętych składką na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenie emerytalne i rentowe po przyznaniu aktualnie pobieranej emerytury (tj. po dniu 1 października 1990 r.) o wskaźniku wyższym niż 250%.

Dowód: - wniosek – k. 15 - 16 akt rentowych (plik IV),

- pismo z 21.09.2016 r. – k. 25 akt rentowych (plik IV).

Pismem z dnia 5 maja 2017 r. organ rentowy poinformował ubezpieczoną jakie okresy ubezpieczenia zaliczono do wysokości stażu pracy, ile wyniósł łączny staż pracy (60 lat, 7 miesięcy i 23 dni okresów składkowych i nieskładkowych) oraz w jaki sposób wyliczono wysokość świadczenia ustalonego decyzją z dnia 17 stycznia 2008 r.

W piśmie z dnia 23 maja 2017 r. ubezpieczona wniosła zastrzeżenia do przeliczenia wysokości jej świadczenia przez przyjęcie zaniżonej kwoty do ustalenia bazy stażowej i wniosła o ponowne rozpatrzenie sprawy.

W odpowiedzi, zaskarżonym pismem z dnia 5 czerwca 2017 r. organ rentowy poinformował ubezpieczoną, że wysokość jej emerytury jest ustalona w sposób prawidłowy, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Dowód: - pismo z 5.05.2017 r. – k. 43 akt rentowych (plik IV),

- pismo z 23.05.2017 r. – k. 44 – 45 akt rentowych (plik IV),

- pismo ZUS z dnia 5.06.2017 r. – k. 10 akt sądowych.

A. T. wniosła pozew przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T. z dnia 17 lipca 2017 r. domagając się zwiększenia świadczenia emerytalnego. Pismo skierowała bezpośrednio do Sądu Okręgowego w Toruniu.

Postanowieniem z dnia 19 lipca 2017 r. Sąd Okręgowy w Toruniu stwierdził swą niewłaściwość i przekazał sprawę Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T.. Odpis odwołania wraz z załącznikami został doręczony organowi rentowemu w dniu 14 sierpnia 2017 r.

Dowód: - pozew z dnia 17.07.2017r. – k. 3 – 4 akt sprawy IV U 998/17,

- postanowienie z dnia 19.07.2017 r. – k. 11 akt sprawy IV U 998/17,

- potwierdzenie odbioru – k. 18 akt sprawy IV U 998/17.

Sąd zważył, co następuje:

Powyzszy stan faktyczny ustalono w oparciu o okoliczności bezsporne, a także na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sądowych niniejszej sprawy oraz sprawy IV U 998/17, a także w aktach emerytalnych ubezpieczonej.

Sąd przyznał walor wiarygodności dokumentom zgromadzonym w niniejszej sprawie, albowiem nie wzbudziły one zastrzeżeń Sądu, a i strony nie kwestionowały ich autentyczności oraz prawdziwości zawartych w nich informacji.

Wstępnie wskazać należy, że Sąd nie znalazł podstaw do odrzucenia odwołania.

W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych decyzja organu rentowego - Zakładu Ubezpieczeń Społecznych - wydawana w indywidualnych sprawach wskazanych przykładowo w art. 83 ust. 1 pkt 1-5 ustawy z dnia 13 października

1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2016r., poz. 963 ze zm., dalej jako: ustawa systemowa) wyraża stanowisko tego organu administracji, które może być zakwestionowane w drodze odwołania do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych (art. 83 ust. 2 ustawy systemowej w związku z art. 476 § 2 i 477⁹ k.p.c.).

Z kolei przepis art. 477⁹ § 1 k.p.c. stanowi, że odwołania od decyzji organów rentowych wnosi się na piśmie do organu, który wydał decyzję, lub do protokołu sporządzonego przez ten organ, w terminie miesiąca od doręczenia decyzji.

W przedmiotowej sprawie pismem z dnia 5 maja 2017 r. organ rentowy poinformował A. T. jakie okresy ubezpieczenia zaliczono do wysokości stażu pracy, ile wyniósł łączny staż pracy oraz w jaki sposób wyliczono wysokość świadczenia ustalonego decyzją

z dnia 17 stycznia 2008 r. Ubezpieczona miała zastrzeżenia do sposobu przeliczenia wysokości świadczenia i w piśmie z dnia 23 maja 2017 r. wniosła o ponowne rozpatrzenie sprawy. W odpowiedzi, zaskarżonym pismem z dnia 5 czerwca 2017 r. organ rentowy wskazał, że wysokość emerytury ubezpieczonej została ustalona w sposób prawidłowy, zgodnie z obowiązującymi przepisami. W dniu 17 lipca 2017 r. A. T. złożyła odwołanie od powyższego pisma.

W ocenie Sądu ubezpieczona zasadnie potraktowała pismo organu rentowego z dnia 5 czerwca 2017 r. jako decyzję administracyjną i złożyła od niej odwołanie. W orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz doktrynie utrwalony jest bowiem pogląd, że pisma organu administracyjnego (nie nazwane decyzją) zawierające rozstrzygnięcie w sprawie załatwianej decyzją administracyjną należy uznać za decyzję, mimo, że nie posiadają one

w pełni formy przewidzianej w art. 107 § 1 k.p.a., jeżeli zawierają minimum elementów niezbędnych do zakwalifikowania ich jako decyzji. Do takich elementów zaliczyć należy oznaczenie organu wydającego decyzję, wskazanie jej adresata, rozstrzygnięcie w sprawie oraz podpis osoby reprezentującej organ administracji (zob. np. postanowienie NSA

w Warszawie z dnia 27.07.1999 r., I SA 1509/98; wyrok NSA w Warszawie z dnia 15.03.2001 r., V SA 2938/99).

Pismo ZUS Oddziału w T. z dnia 5 czerwca 2017 r. spełnia wszystkie wskazane wymagania – organ rentowy odmówił w nim dokonania ponownego przeliczenia świadczenia ubezpieczonej poprzez zastosowanie nowej kwoty bazowej do części stażowej emerytury, podnosząc iż przeliczenie takie nie jest możliwe w świetle obowiązujących przepisów prawnych.

Rozpoznając sprawę merytorycznie Sąd stwierdził, że odwołanie ubezpieczonej okazało się nieuzasadnione.

Stan faktyczny w rozpoznawanej sprawie był bezsporny. Strony różniły się jedynie co do sposobu interpretacji przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach

i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz. U. z 2017 r., poz. 1383, dalej jako ustawa emerytalna). A. T. uważała, że obliczając wysokość emerytury organ rentowy zastosował prawidłową kwotę bazową jedynie obliczając tzw. część socjalną świadczenia. Zdaniem ubezpieczonej również w przypadku obliczenia części stażowej emerytury zastosowana zostać powinna nowa kwota bazowa. Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie podzielił tego poglądu.

Zgodnie z treścią art. 21 ust. 1 ustawy emerytalnej podstawę wymiaru emerytury dla osoby, która wcześniej miała ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, stanowi:

1) podstawa wymiaru renty - w wysokości uwzględniającej rewaloryzację oraz wszystkie

kolejne waloryzacje przypadające w okresie następującym po ustaleniu prawa do renty,

z zastrzeżeniem art. 15 ust. 5, albo

2) podstawa wymiaru ustalona na nowo w myśl art. 15.

Zgodnie z ust. 2 przepis ust. 1 pkt. 1 stosuje się przy ustalaniu podstawy wymiaru emerytury dla osoby, która wcześniej miała ustalone prawo do emerytury.

Wysokość emerytury zależy od dwóch elementów: części stałej (socjalnej) świadczenia, tj. 24% kwoty bazowej, oraz części indywidualnej zależnej od lat okresów ubezpieczenia (składkowych i nieskładkowych) i wysokości przychodów uzyskiwanych

w przyjętym okresie ubezpieczenia (podstawa wymiaru). I tak, w myśl art. 53 ust. 1 ustawy emerytalnej emerytura wynosi:

1) 24 % kwoty bazowej, o której mowa w **art. 19**, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, oraz

2) po 1,3 % podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów składkowych,

3) po 0,7 % podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów nieskładkowych

- z uwzględnieniem **art. 55**.

Stosownie do treści art. 53 ust. 3 emeryturę, której podstawę wymiaru stanowi podstawa wymiaru świadczenia, o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt. 1 i ust. 2, oblicza się od tej samej kwoty bazowej, którą ostatnio przyjęto do ustalenia podstawy wymiaru, a następnie emeryturę podwyższa się w ramach waloryzacji przypadających do dnia nabycia uprawnień do emerytury. Zgodnie jednak z ust. 4, przepisu ust. 3 nie stosuje się, jeżeli zainteresowany po nabyciu uprawnień do świadczenia, którego podstawę wymiaru wskazał za podstawę wymiaru emerytury, podlegał co najmniej przez 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

Zwrócić należy uwagę, że struktura ustawy emerytalnej jednoznacznie wskazuje na to, że zamiarem ustawodawcy było ewolucyjne kształtowanie emerytur, z uwzględnieniem m.in. praw nabytych. Jako kryterium podziału ubezpieczonych na objętych dotychczasowym lub nowym systemem emerytalnym przyjęto datę urodzenia. Ustawodawca wprowadził odrębne reżimy prawne dla poszczególnych grup wiekowych ubezpieczonych. Takie rozwiązanie miało umożliwić wprowadzenie całkowicie odmiennego systemu emerytalno-rentowego w sposób możliwie najmniej uciążliwy dla ubezpieczonych.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w uchwale 7 sędziów z dnia 10 września 2009r.,

I UZP 6/09, (OSNPUSiSP 2010, nr 5-6, poz. 72) nową kwotę bazową, z zastrzeżeniem wykazania 30-miesięcznego podlegania ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, uwzględnia się tylko do obliczenia części socjalnej później ustalonej emerytury. W uzasadnieniu powołanej uchwały Sąd Najwyższy wyjaśnił, że podstawę wymiaru emerytury dla osoby, która wcześniej miała ustalone prawo do emerytury stanowi podstawa wymiaru poprzedniej emerytury w wysokości uwzględniającej rewaloryzację oraz wszystkie kolejne waloryzacje przypadające w okresie następującym po ustaleniu emerytury (art. 21 ust. 1 pkt 1 w związku z ust. 2 pkt 1). Brak jest zatem podstawy prawnej, która pozwalałaby przyjąć nową kwotę bazową do obliczenia podstawy wymiaru nowej (kolejnej) emerytury. Uzyskanie pierwszej emerytury łączy się z zastosowaniem określonej kwoty bazowej do ustalenia jej podstawy wymiaru i dalej emerytura powiązana jest z tą podstawą wymiaru emerytury. Podstawy tej nie zmienia przepis art. 53, w oparciu

o który oblicza się później ustalaną emeryturę. Innymi słowy, przepisy ust. 3 i 4 nie dotyczą zmiany kwoty bazowej w podstawie wymiaru emerytury. Przepis art. 53 ust. 4 wymaga tylko zmiany kwoty bazowej w części socjalnej emerytury, gdy zainteresowany po nabyciu uprawnień do świadczenia, którego podstawę wskazał za podstawę wymiaru emerytury, podlegał co najmniej przez 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym (art. 53 ust. 3 i 4 w związku z ust. 1 pkt 1).

Powyższy pogląd został zaakceptowany i należy go uznać za ugruntowany

w późniejszym orzecznictwie zarówno Sądu Najwyższego (m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2017 r., I UZ 13/17, LEX nr 2333054), jak i sądów powszechnych (m.in. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 14.04.2016 r., III AUa 1992/15, LEX nr 2057816 oraz wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 20.04.2016 r., III AUa 1926/15, LEX nr 2052580). Sąd w całości podziela powyższe stanowisko.

Warto też zwrócić uwagę, że Trybunał Konstytucyjny, orzekając w wyroku z dnia 24 kwietnia 2006 r., P 9/05, że art. 53 ust. 3 i 4 ustawy emerytalnej jest zgodny z art. 2 i art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (OTK-A 2006 nr 4, poz. 46), wyraził w uzasadnieniu pogląd, że przepisy te różnicują uprawnienia ubezpieczonych w zakresie wysokości pobieranej emerytury (w tzw. części socjalnej) - w zależności od tego, czy po nabyciu uprawnień do renty (emerytury), której podstawę wymiaru osoby te wskazały do obliczenia przyznawanej emerytury - świadczeniobiorca podlegał ubezpieczeniu. Tylko bowiem w takim przypadku 24% kwoty bazowej, tj. część socjalną, oblicza się od aktualnej kwoty bazowej. Natomiast część emerytury należną za okresy składkowe i nieskładkowe oblicza się od waloryzowanej podstawy wymiaru ustalonej uprzednio z zastosowaniem kwoty bazowej ostatnio przyjętej do obliczenia poprzednio przyznanego świadczenia.

Podsumowując, w świetle obowiązujących przepisów emerytura nabywana po osiągnięciu wieku powszechnego przez osobę pobierającą wcześniejszą emeryturę może być różnicowana wyłącznie w tzw. części socjalnej - ze względu na fakt podlegania ubezpieczeniom przez co najmniej 30 miesięcy po nabyciu prawa do pierwotnego świadczenia. W części stażowej czynności rachunkowych nie dokonuje się, ponieważ stanowią ją odpowiednie do posiadanych okresów składkowych i nieskładkowych procenty zwaloryzowanej podstawy wymiaru wcześniejszej emerytury.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy Sąd nie stwierdził nieprawidłowości w obliczeniu wysokości świadczenia A. T. przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Wskazać bowiem należy, że decyzją z dnia 25 lutego 1991 r., organ rentowy przyznał ubezpieczonej emeryturę z powszechnego wieku emerytalnego po emeryturze wcześniejszej przyznanej na mocy decyzji z dnia 23 lutego 1983 r. Do ustalenia wysokości emerytury z podstawowego wieku emerytalnego organ rentowy uwzględnił 42 lata ubezpieczenia, zaś do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto przychód od którego obliczono i opłacono składki z ostatniego roku kalendarzowego, tj. od dnia 1 stycznia 1990 r. do 31 grudnia 1990 r. oraz wskaźnik wysokości przychodu w wysokości 344,67%. Emerytura łącznie ze wzrostami i dodatkami wyniosła 3,451,497 zł.

Po przyznaniu emerytury A. T. kontynuowała zatrudnienie i podlegała ubezpieczeniom społecznym przez ponad 30 miesięcy. Powyższe nie pociągało za sobą możliwości przeliczenia świadczenia przy zastosowaniu nowej kwoty w części stażowej. Niemniej – zgodnie z treścią art. 53 ust. 3 ustawy emerytalnej – powstała możliwość ustalenia emerytury ubezpieczonej przy zastosowaniu nowej kwoty bazowej w części socjalnej, co organ rentowy uczynił decyzją z dnia 17 stycznia 2008 r. Przy ustaleniu wysokości świadczenia prawidłowo uwzględniono wówczas:

- do obliczenia składnika emerytury, przysługującego za okresy składkowe i nieskładkowe – podstawę wymiaru wcześniej przyznanej emerytury, w wysokości uwzględniającej waloryzację do 1 stycznia 2008 r.;

- do obliczenia składnika emerytury wynoszącego 24% kwoty bazowej, kwotę bazową obowiązującą od 1 stycznia 2008 r., tj. w dniu nabycia prawa do emerytury ($24\% \times 2.059,92 \text{ zł} = 494,38 \text{ zł}$). Tak obliczona emerytura wyniosła 3.499,30 złotych brutto miesięcznie, po czym kolejnymi decyzjami organu rentowego była waloryzowana zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Na marginesie Sąd wyjaśnia, że zastosowanie nowej kwoty bazowej do wyliczenia podstawy wymiaru i tym samym części stażowej emerytury byłoby możliwe jedynie w przypadku wskazania nowej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne lub emerytalne i rentowe przy równoczesnym spełnieniu wymogów przewidzianych w art. 110 ustawy emerytalnej.

Stosownie do treści art. 110 ust. 1 i ust. 2 ustawy emerytalnej wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony

w art. 15 tejże ustawy, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenie emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego. Warunek posiadania wyższego wskaźnika wysokości podstawy wymiaru nie jest wymagany od emeryta, który od dnia ustalenia prawa do świadczenia wskutek zawieszenia prawa do świadczenia, nie pobrał świadczenia wskutek zawieszenia prawa do emerytury lub okres wymagany do ustalenia podstawy przypada w całości po przyznaniu prawa do świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wynosi co najmniej 130%.

Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że w dniu 22 sierpnia 2016 r. A. T. złożyła wniosek o ponowne ustalenie wysokości świadczenia przy uwzględnieniu zarobków z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniom społecznym, stażu pracy w wymiarze 60 lat i 1 miesiąca oraz od kwoty bazowej obowiązującej w dacie złożenia wniosku. W piśmie z dnia 1 września 2016 r. organ rentowy poinformował ubezpieczoną, że nie spełnia warunków do ponownego ustalenia pobieranej emerytury zgodnie z art. 110a ustawy emerytalnej, ponieważ wskaźnik podstawy wymiaru jej świadczenia wyliczony z całego okresu zatrudnienia wynosi 109,70%

a wyliczony z 10 kolejnych lat w wynosi 136,53% i nie jest wyższy od poprzednio obliczonego z 4 kwartałów 1990 r. wynoszącego 344,67% (a następnie ograniczonego do 250%).

Również domagając się ponownego ustalenia wysokości emerytury w piśmie z dnia 23 maja 2017 r. A. T. nie wskazała do wyliczenia podstawy wymiaru emerytury nowych zarobków z okresu przypadającego w całości lub w części po przyznaniu świadczenia, lecz wniosła o przyjęcie do jej wyliczenia podstawy wymiaru dotychczasowego świadczenia. W związku z tym brak było podstaw do przeliczenia emerytury ubezpieczonej na podstawie art. 110 w związku z art. 53 ust 1 i 4 ustawy emerytalnej, a tym samym do zastosowania nowej kwoty bazowej również do części stażowej świadczenia.

Reasumując, w ocenie Sądu, żądanie A. T. nie znajduje oparcia

w obowiązujących przepisach, dlatego też Sąd, działając na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołanie jako bezzasadne.

Przewodnicząca

SSO Joanna Janiszewska-Ziołek